

Koen Goudriaan

“De 1000 van Gouda”

Sociaal-Economisch:

Brouwers 1478-1479

Inleiding

De 1000 van Gouda

De dataverzameling "De duizend van Gouda, de Goudse elite in de middeleeuwen (tot 1589)" heeft een voorgeschiedenis die teruggaat tot de periode 1988-91. In die jaren bezocht ik het Goudse archief met het plan om een systematisch onderzoek te publiceren naar de Goudse elite van de veertiende, vijftiende en zestiende eeuw. Ter voorbereiding verzamelde ik in eerste instantie de gegevens over de schepenen, de burgemeesters, de trossiers en de leden van de vroedschap en identificeerde hen zoveel mogelijk, waarbij identiteitsnummers werden toegekend. Andere lijsten volgden, zoals die van de drie belangrijkste categorieën stadsdienaren (kerk-, gasthuis- en Heilige Geestmeesters), en zeer voorlopige lijsten van de grafelijke beampten (kasteleins, baljuwen en schouten). Ook werden verschillende bronnen getranscribeerd die licht werpen op sociaal-economische kenmerken van de Goudse bovenlaag: brouwers en verstrekkers van leningen aan de stad.

Identificatie en naamgeving

De lijsten in de dataverzameling 'De duizend van Gouda, de Goudse elite in de middeleeuwen' betreffen individuen die ieder als zodanig erkend worden door toedeling van een identificatienummer. Zo'n toekenning is in het algemeen gebaseerd op naamsgegevens geput uit uiteenlopende bronnen in combinatie met 'circumstantial evidence'. Bij dit laatste kan gedacht worden aan chronologische verenigbaarheid, het voorkomen in een aaneengesloten reeks bijvoorbeeld van opeenvolgende trossiersjaren, het ontbreken van homoniemen (gelijkluidende namen) en de overeenkomst in schepenzegels. Anders gezegd: een naam in een bron, bijvoorbeeld in het Stadsdienarenboek, is nog niet meer dan een naam. Pas als er een identificatienummer aan is gegeven, is vastgesteld om wie het gaat en kunnen we de persoon ook in andere bronnen uit dezelfde periode volgen. Een moeilijkheid is het veelvuldig voorkomen van homoniemen bestaande uit veel voorkomende naamsonderdelen, bijvoorbeeld Jan Dirksz. In het algemeen is voorzichtigheid betracht bij het gelijkstellen van personen die worden genoemd in bronnen met onderling nogal uiteenlopende datering.

De bronnen geven de namen van dezelfde persoon vaak in allerlei varianten. Een eerste stap naar identificatie is dus het normaliseren of standaardiseren van de spelling van die namen om diverse bronnen met elkaar in verband te kunnen brengen. In de lijsten zijn de namen dan ook meestal in een genormaliseerde vorm weergegeven.

Identiteitsnummers

De identificatienummers zijn tijdens de bewerking doorlopend maar in verschillende reeksen toegekend. Ze volgen geen consequent alfabetisch of chronologisch systeem. In de loop van de bewerking moesten sommige nummers vervallen; dat gebeurde stilzwijgend.

De reeksen:

- schepenen en burgemeesters: 1 t.m. (ca.) 556
- (substituut-) kasteleins, -baljuwen en -schouten uit de poortery (voorzover niet al van een nummer voorzien): 701vv
- vroedschappen en veertigen (nieuwe namen): 901-953
- trossiers (nieuwe namen): vanaf 971
- enkele nagekomen burgemeesters: 1001vv
- de kerkmeesters van 1423-1483 (nieuwe namen): 1101vv
- stadsdienaren vanaf 1486 (nieuwe namen): 2001vv, met een na correcties ontstane reeks 2201vv
- de (nieuwe) namen in de bijlagen van Hibben: 3001vv
- de (nieuwe) namen van stadsdienaren van de jaren 1573-1589: 3100vv

Kijk voor een uitgebreide uitleg, inclusief afkortingen van bronnen en literatuur in het Algemene document over de gehele dataset.

Sociaal-economische gegevens: Brouwers van 1478/9

In dit bestand staan de namen van de brouwers en brouwsters die in de vier kwartalen van het boekjaar 24 augustus 1478 – 23 augustus 1479 de grafelijke hopaccijns hebben betaald. De bron is een katern met de rekening van de gecommiteerden voor de hopaccijns voor dat jaar: Adriaen Gerrit Louwerisz.z (978), Jan Dirksz Overscout (1120) en Aernt Gerritsz. Deze is ingebonden achter in de rekening van Jan van Assendelft als rentmeester van stad en baljuwschap van Gouda voor 1478/9: NA, Grafelijkheidsrekenkamer: rekeningen (toegang 3.01.27.02) inv. 1722. Vergelijkbare rekeningen zijn ook voor enkele opvolgende jaren bewaard.

Opgegeven wordt (in vier kolommen) het aantal brouwtten dat per kwartaal door elke brouwer is gebrouwen. Het theoretische en effectieve maximum is 26 per kwartaal, twee per week. Bij sommige brouwers staat vermeld dat ze uitgeweken (u) of 'binnen' (bin), dat wil zeggen: gevangen zijn. Dit hangt samen met de Hoekse omwenteling die kort tevoren had plaats gevonden. Wordt de naam van een brouwer in een kwartaallijst niet vermeld, dan is dat aangegeven met n.

De namen van de brouwers worden in niet genormaliseerde vorm weergegeven. Significante varianten worden vermeld, tussen () als de variatie één naamsonderdeel betreft, na / als de naam helemaal anders is.

Literatuur:

Duizend jaar, 70; 96v

BROUWERS 1478/9 - VOLGENS DE BRON

Idnr	Naam	I	II	III	IV	Opm
430 ?	Claes Florisz	10	2	3	3	
311	Jacob Roemersz	u	u	u	u	
	Dieuwer Volpertsz	25	25	26	25	
	Gijsbrecht Wermersz (Lembersz) / Wemmer	26	26	26	26	
	Gerrit Dirksz (D. Scheemaker)	24	18	24	26	
	Aernoud Jansz	22	17	25	25	
976	Kerstant Hermansz de schout	25	20	22	24	
	Kerstant (Kers) Lievijnsz	25	18	25	26	
358	Dirk Pieter Maertijnsz (Martsz)	u	u	u	u	
978	Adriaen Lauwez (Geryt Louwez)	20	13	21	24	
	Gijsbrecht Jacobsz	23	18	22	24	
	Gerrit Aelbrechtsz (Daneelsz)	24	7	26	22	
	Cappiteyn	22	18	18	20	
	Griete Bouwens	24	24	22	25	
	Katrijn Bertoutsz / Katrijn (Trijn) Geryt Baertsz	24	13	20	26	
	Jan Maertijnsz	18	12	18	26	
	Godevaert (Goebel / Huebel) Michielsz	25	19	23	26	
320	Adriaen Gerritsz (G. Woutersz)	25	16	18	24	
	Maertijn Cuper	25	13	21	24	
404	Jan Dircxz / Jan Dirk Coensz (Hoensz?)	26	21	17	24	
	Jacob Maes	25	21	21	26	
2053	Dirk de Bruyn	14	11	18	25	
391	Huge Gijsbrechtsz	21	15	22	26	
953	Aelbrect Gerritsz	23	23	25	24	
388	Claes Berwoutsz (Jacobsz)	24	15	22	25	
977	Wouter Maes	25	21	26	26	
	Katrijn van Ekke (Trijn van Neck)	23	16	18	25	
	Aechte Buysen	bin	bin	6	n	
	Claes Pietersz	n	n	n	26	
410	Baernd Hendriksz	23	21	23	25	
414	Geerlof Jansz	21	15	22	26	
376 ?	Paeu (Lou) Gerritsz	16	6	5	15	
	meester Joost	26	23	26	26	
	Lenaert (L. van Culemburch)	20	14	17	26	
	Engbert Gerritsz	19	14	22	25	
	Claes Rijcwoutsz (Ryckertsz)	26	20	24	26	

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1478-1479

	Jacob mitte Gelde	23	20	25	26
	Hendrik (Hein) de Backer	22	17	23	26
	Hendrik (Hein) Florisz	24	16	23	n
425 ?	Jan Jansz	n	n	n	26
	Jacob Sloetmaker	21	12	21	26
403 ?	Floris Jansz	16	3	12	25
	Dirk Pieters	u	u	u	n
	Herman Gysbrechtsz	n	n	n	26
422	Gijs(brecht) Jansz / G. Moel	24	22	22	26
371	Aelbrecht Dirksz	21	12	18	23
	Wessel Jacobsz	24	17	19	25
	Pieter Jansz	25	21	26	26
	Jan van Scouwen	20	14	19	24
342	Jonge Claes Jan Ockersz	u	u	u	u
2097	Gerrit Raes	22	20	22	brouhuys onbewoent
335 /					
411	Gerrit Dirksz	20	12	u	24
	Jan de Horder	n	n	n	26
	Dirk Bley(er)	24	18	15	n
332	Jacob Florisz (Floor) / J.F. Gaergoet	u	u	u	u
295 ?	Dirk Dirksz 'zijn zwager'	u	u	n	u
380	Pieter Jacobsz	21	10	21	26
	Gerrit Luyt	24	20	24	24
	Floris Jacobsz	23	5	7	25
	Dirk Philipsz	26	26	26	26
	Wybrant	n	n	bin	n
	Willem Wolfertsz	11		4	20
2049	Adriaen (Daem) Heye(n) / Daem Jansz	21	13	22	26
	Jacob Gijsbrechtsz	21	18	19	25
418	Willem Buys	22	19	22	25
	De Wildeman / Cornelis de Wildeman	20	14	15	23
	Vastairt (Vastert)	21	15	15	22
	Nyes Bertoutsz / Nies moer	bin	bin	bin	12
2036	Zuyrmont / Cornelis Z.	18	16	22	25
	Adriaen Bruyn / Ariaen jansz	22	11	11	24
417 ?	Willem Jansz	n	5	10	n
	Jan Gijsbrechtsz	22	6	14	24
393	Jan Willemsz	22	16	23	26
	Berwout Jacobsz	22	19	24	25

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1478-1479

					Reyne naesaets huys onbewoent
	Jan Jansz	20	13	22	
	Jan de Vrije	23	16	21	24
1127	Claes Moye (de Moy)	19	9	17	24
	Geerlof / Geerlof Gerritsz	19	14	12	19
	Ewout Claesz	17	4	15	23
362	Simon Willemsz	21	18	17	23
2079	Feyer (Soyer?) Dirksz	26	14	18	24
	Gerrit Heerck (Harck)	22	15	21	23
372	Govaert Dirksz	26	26	26	26
	Warnair / Dirk Warnaertsz	8	n	bin	10
2105	Goessen (Geryt) Raes	24	20	23	26
417 ?	Willem Jansz	n	n	n	18
	Dirk Maes		18	17	24
389 ?	Gerrit Gijsen	bin	n	n	n
	Willem Jansz (Keys / Kers)	16	15	23	26
	Hendrik Florisz	n	n	n	26
380	Pieter Jacobsz	n	n	6	23
336 / 374	Jan Jacobsz	24	&	n	n
					&: vertogen in een ander huys
	Bart Dirksz	25	14	20	26
	hr Pouwels vd Verens brouwer / Ariaen Ellezn				n
	Dirk Simonsz	26	22	26	25
	Gerrit Dou(we)	13	7	10	14
	Aernoud Oliviersz	20	13	22	20
	Jan Aernoudsz	26	16	23	25
981 / 443	Dirk Claesz	23	19	18	26
344	Reinier (Reyn) de Coen	26	22	26	26
	Pieter Dirksz	12	3	7	12
287	Geen Allaertsz	24	19	19	26
335/411	Gerrit Dirksz	u	u	u	u
	Vredrick (Fije / Fie) Deynen (Deyn)	23	16	22	23
	Jan van Hoiren	n	14	20	25
	Aernoud Claesz	bin	n	n	n
379	Jan Moel	26	18	21	26
	Jan Goessen	n	12	16	n
	Adriaen Jansz	25	n	n	24
	Jan Hugenz	26	14	16	24
	Bart Tymerman	26	22	24	26

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1478-1479

407	mr Claes	24	18	20	22
	Dirk Gerritsz	26	26	26	26
	Jacob Mee(u)sz	24	14	23	24
1126	Hendrik (Heyn) Winckel (Ginckel)	26	16	22	26
412	Hendrik Jansz	26	21	23	26
	Allaert Jansz	23	18	15	16
439 ?	Claes Jansz	26	19	18	24
2119	Jacob Paeu	26	21	22	26
	Gijsbrecht Florisz	26	15	23	26
	Gerrit Vrederiksz	25	18	21	26
	Schaverdack / Henrick Saverdack	25	23	26	26
349	Roemer Jacobsz	u	u	n	n
	Clays Abgnouwe ?	n	n	n	19
	Baernd Aelbrechtsz	25	14	19	24
	Odt die Snyer	26	20	20	26
436	Nout Dirks / Jan Oudt Dierixz	u	u	u	u
	Dirk Pietersz	bin	n	n	n
	Jan Tevecoop	n	10	16	16
2143?	Jan Dirksz	17	n	n	n
	Adam (Daem) Ogiersz (Oudgiersz)	11	8	6	19
334	Wouter Jansz	26	24	26	26
	Jan Florisz	22	11	21	25
	Jacob Dirksz	22	11	17	25
377	Dirk Bouwensz	26	26	26	26
	Gerrit Back (Bat) / G. Jacobsz	9	5	5	12
	Simon Jacobsz	19	14	16	24
2070	Dirk Melisz	24	19	22	23
389 ?	Gerrit Gijs(en)	19	13	18	24
328	Jacob Kuytert (Cutert)	24	15	22	26
	Willem Kerstantsz	n	n	4	n
	Herman Pietersz	16	7	12	25
	Volpert Jacobsz	16	3	2	15
	Melis Jansz	18	11	16	19
	Joris Ijsenoudsz (Ysnout)	19	18	16	20
317	Gerrit Claesz	u	u	u	u
353	Dirk Jacob / D.J. Heynen	u	u	u	u
2129	Jacob Zegersz (Gerytsz)	16	11	15	19
	Adriaen Stempel (Stempelszoon) / A. Gerytsz	20	13	19	26

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1478-1479

	Gijs(brecht) Vermye (van der Mije)	20	5	11	21
	Bruyn Pauwelsz	23	14	18	26
413	Jacob Tijsz	24	15	20	26
	Jan Michielsz	20	9	12	23
	Zijbert / Z. Aelbrechtsz	2	12	14	24
	Jan Sinck(e)	25	18	24	26
1125	Adriaen Dirksz	16	12	16	23
	Clenner / Klennerkin	26	17	n	26
	Ghysbrecht Hermansz	n	n	24	n
409	Jan Aernoudsz	21	19	24	26
427/ 1119	Jan Gheersz (Gerritsz)	26	n	26	26
2096	Gerrit Tijsz	26	24	25	26
	Gerrit de Bruyn	19	15	23	26
	Jacob Goessenz	15	7	19	25
474	Cornelis Raes	22	16	25	26
	Dirk Moel (Muel)	26	22	25	?
401	Dirk Jan Lambrechtsz	u	u	u	n
364 ?	Dirk Jacobsz	22	20	21	25
1120	Jan Dirksz / J.D. Overscout	18	17	23	26
372 ?	Govert Dirxz	n	n	n	
	Herman Gijsbrechtsz	24	20	22	n?
306	Jan Flor(isz) Minne / Jan Minnen	u	u	u	u
	Jacob Dirksz	22	19	18	25
	Claes de Zwaen	23	21	22	26
346	Gerrit Jan Willemsz / Gerrit de Jonge	n	n	u	u
423 ?	Jan de Jonge	26	25	26	25
	Vrederik Gerritsz	22	14	19	26
433	Huge Jacobsz	20	13	20	25
2156	Cos (Kos) Mee(u)sz	16	9	14	18
	Vrederik Vrankenz	26	22	21	24
	Jan Janz	19	13	12	17
	Paeu Daemsz (Daem)	19	10	15	20
2160	Thijs Gijsbrechtsz	24	19	21	25
982/ 1118	Gijsbrecht Willemsz	bin	bin	bin	n
388	Claes Jacobsz	n	n	n	20
	Huge (Huych) Snelle	26	23	25	26
374 enz	Jan Jacobsz	21	16	17	23

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1478-1479

	Dirk Gerritsz	20	12	22	25
295 ?	Dirk Dirksz	21	18	18	25
2054	Dirk van Neck(e)	22	22	25	24
421 ?	Dirk Dirksz	bin	bin	bin	bin
417 ?	Willem Jansz	24	11	18	26
	Gerrit Stempel	24	22	21	23
396 ?	Hendrik Aernoudsz	22	13	18	23
409 ?	Jonge Jan Aernoudsz / Jan Aertsz	23	11	15	24
	Jacob Philips	20	13	22	26
	Jan Reiniersz (Reyersz)	22	14	22	22
	Gijs(brecht) Buys	22	13	24	24
	Willem Jansz / Willem Jan Scipman	23	17	24	26